

eroii în situații dramatice tensionate e trădată de lipsa de abilitate cu care îi „salvează” din aceste situații, de modul naiv și simplist cu care se rezolvă acest război al inteligenței. Conciziunea și exactitatea presupuse de un asemenea joc-anchetă s-a diluat în conversație gratuită, în risipă de banalități. Sînt enunțate situații și procese psihologice care creează un moment de suspens, dar care nu sînt apoi urmărite în adîncime, în toată complexitatea și trimiterile lor. Îi lipsește acestui mecanism al „policier”-ului, și dramatismul, și argumentele necesare și ascuțimea de minte și de replică. Pretențiile autorului de a „sparge” tiparul „clasic” al piesei polițiste rămîn, deocamdată, un nobil deziderat.

Am apreciat capacitatea tinerei regizoare Olimpia Arghir-Varadi de a citi și de a înțelege textul la reală și justa lui valoare, de a nu lua în considerare ambiția autorului de a „inova” genul (declarată cu inocență și poate cu auto-ironie). Spectacolul e lucrat cu grijă și cu seriozitate, cu atîta mister cît era nevoie, și o cereau situațiile, aparițiile și disparițiile persoanelor, fie ele adevărate sau substitute. Regizarea a suprimat, pe bună dreptate, cîteva scene de retrospectivă care lungeau inutil acțiunea. Montarea a dobîndit astfel fluentă și tensiune. Eliminarea în continuare, a unor discuții nesemnificative ar duce, probabil, la un ritm și mai susținut, la o și mai dorită concentrare. N-au putut fi estompate chiar toate stridențele. Regizarea comite și ea eroarea autorului de a sublinia, prin extravagante vestimentare sau printr-o modalitate enigmatică teatrală de exprimare, caracterul personajelor angrenate în complicata afacere a spionajului, fapt care îndepărtează, credem, aceste personaje de adevăr, de misterul real care le înconjoară. Regizarea a accentuat și a urmărit, atît cît a fost posibil, tendința piesei de a zugrăvi o lume-excepție, o lume mult mai rafinată și mai „complicată”, decît cea obișnuită. Dar intenția aceasta de a prezenta ostentativ „specificul” acestei lumi, de a juca inteligența și prezența de spirit ca pe o lecție dinainte învățată a lipsit, uneori, spectacolul de surpriză, de spontaneitate. Linearitatea eroilor a fost greu depășită, cu tot efortul profesional depus. Cristina Deleanu a avut cîteva momente bune, a marcat calități interpretative care nu s-au afirmat încă niciodată atît de puternic ca în acest rol, dar ea a căzut în primul rînd victima acestui mod teatral, exterior „decantat”, de a-și impune autoritatea. Mai supărătoare a fost însă, din acest punct de vedere, apariția pe scena bucureșteană a Marianeî Cercel, care a expus cu scăpări diletante, cu mijloace extrem de sărace, caracterul enigmatic al femeii „satanice”. Adrian Petracea a jucat ceva mai bine și mai acoperit, sincer și firesc, rolul ofițerului de securitate travestit. Dinu Cezar

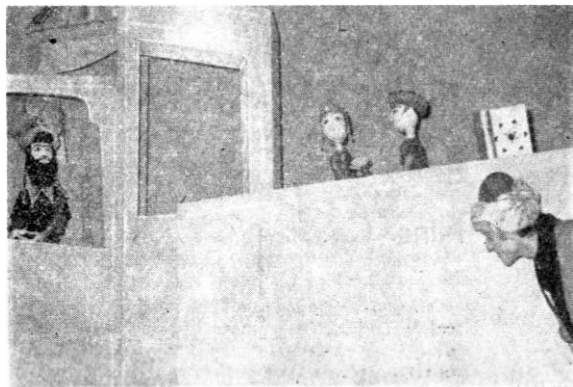
a încercat să impună într-o tonalitate prea minoră și prea inexpresivă rolul spionului *versat*, al „vulpii bătrîne”, „rutinate”, „de o eleganță sobră” și care manifestă tot timpul o „blazare zeflemitoare”. E drept că nici autorul nu a dezvăluit în acțiune aceste date ale personajului (expediate printr-o indicație). În rolul savantului Petreanu, distrat și naiv ca orice mare savant, Ion Niciu n-a evitat clișeul, a prezentat cu prea mult aplomb ticurile răsțiute în compoziția unui așa-zis om de știință, cu farmecul, naivitatea și siguranța confecționate.

Valeria Duca

Teatrul „Îndărică”

BU-ALI

Bu-Ali, preluare după basme persane (text — Nela Stroescu), aduce în scenă povestea din totdeauna, veche, dar oriînd în-cîntătoare, cu o preafumoasă față de padișah care, ajuns la vîsta mărișului, vrea să-și aleagă ca soț pe hămbatul cel mai înțelept din țară; vor cădea multe capete, cel ales va avea nevoie de curaj, dar și de înțelap-

ciune și bunătațe sufletească, pentru a învinge toate piedicile, și a fi demn de fata padișahului. Basmul constituie, poate, cel mai potrivit material dramatic pentru un spectacol de păpuși, el presupune multă culoare, personaje construite pe o dominantă precisă, prezența permanentă, firească, a fabulosului. Spectacolul cu *Bu-Ali* se bucură de avantajul unui text foarte frumos, de o poezie aparte, cu metafora amplă, cu expresia savant șlefuită a literaturii orientale. Această curgere armonioasă a textului a determinat, însă, în realizarea sa scenică (regia artistică — Ștefan Lenkisch) o notă de monotonică, o lipsă de ritm menținută pe parcursul întregului spectacol. Un basm trebuie să fie „o mare aventură“, deși știm cu toții că, în final, vom asista la nelipsita muntă „ca-n povești“, sau poate tocmai pentru că știm. Teatrul de păpuși oferă condiții perfecte pentru o montare „spectaculoasă“ (care nu exclude nuanța de distanțare ironică), cu rapide transferuri în spațiu și timp, este cadrul ideal pentru o desfășurare nelimitată de fantezie; și basmul oriental, alături de eleganța frazei, de dantela fin țesută a metaforei, a versului, înseamnă imaginație, înfățișare vizuală, explozie de culoare. Pe această linie s-au înscris păpușile create de Ella Conovici, frumoase, foarte expresive, integrate într-o concepție plastică unitară, dar perfect individualizate caracterologic. Conturarea personajelor a fost completată prin foarte buna alegere a „vociilor“. Util, dar fără strălucire — decorul creat de Mioara Buescu.

Cristina Constantiniu

NINIGRA ȘI ALIGRU

de

Nina Cassian

Ninigra și Aligru de Nina Cassian, la Teatrul „Țândărică“, a marcat „deschiderea absolută“ a stagiunii; sînt rare spectacolele care izbutesc, cu atîta precizie, să se constituie într-un indicator al temperaturii, pulsului, nivelului și căutărilor echipei creatorilor — spectacole-lembe pentru momentul dat al teatrului respectiv.

Caracteristica sa cea mai izbitoare e farmecul: un farmec aparte, dulce-acrișor, făcut din delicatețe, grație, umor, și multă, foarte multă pricepere profesională. Păpușanii de la „Țândărică“ au — se știe de mult — siguranța și dezinvoltura celor deplin stăpîniți pe meserie; de la un anumit nivel în sus, ceea ce ar fi fost simplă rutină a meșteșu-

gului se convertește în libertate artistică, dobîndește transparență și imponderabilitate. A căuta o definiție, sau măcar o determinare conceptuală, pentru această impresie de fragil, de flou și de aerian, echivalează cu încercarea de a fixa în insectar irizările de polen de pe aripile fluturului viu, trecînd prin lumină; din păcate, tocmai aceasta e datoria cronicarului...

Deci: o poveste-fabulă (căci are morală!) cu doi tigrișori ale căror aventuri (paralele) se reîntînesc, ca ale oricărui cuplu din basme, într-un firesc happy-end, după ce vor fi fost învinse capcanele și primejdiile (de inspirație ultramodernă) ale „alienării“ caracterului tigresc, mîndru și demn, prin falsificarea și dresaj. Un basm-parodie, în care poeta a îngăduit fanteziei acrobației grotesci, s-a jucat, o vreme, cu figurile născocite, prefăcîndu-se, conștiincios-copilărește, a le lua în serios, pentru a le înțeapa apoi pe rînd, răutăcioasă, cu acul ironiei. O întruhipare cu adevărat originală: Animalul greșit, monstru inocent zămislit din neatenția și hazardul jocului de cuburi. Multă ingeniozitate a verbului poetic. Pentru a da realitate, consistență materială acestor alunecoase invenții, regizoarea Margareta Niculescu a imprimat viață unor simpatice și expresive păpuși create de Ella Conovici, punîndu-le în mișcare într-un decor în culori vii, exotice, realizat de Dan Nemțeanu și în ambianța sonoră, cu virtuți dinamizatoare, compusă de Anatol Vieru. Actori cu o puternică personalitate și-au împrumutat vocile, transformînd cîteva dintre păpuși, printr-un act complet de gîndire și interpretare, în mici personaje pline de sugestii: Ninigra a profitat din plin de alinturile feline din glasul Marianei Mibuț; Miorlanei i-a conferit autoritate timbrul de neconfundat al Olgăi Tudorache; inflexiunile insinuante ale lui Toma Caragiu au lărgit ceroul trimiterilor Animalului greșit; iar Nelly Sterian a dat o savoare aparte tradiționalului salvator al eroilor aflați la ananghie, numit de data aceasta Papagalul Partipiri. Cum e și normal, posibilitățile echipei se dezvăluie mai ales în partiturile de mișcare: Ninigra (Florentina Lenkiș) e timidă și în același timp cochetă; Aligru (Justin Grad) are bruschețea vioaie, băiețească; struții (Brîndușa Silvestru și Ștefan Săndulescu) etalează un întreg arsenal de fițuțeli și fandoseli; Animalul greșit (Costel Popovici) se desface și se recompune mereu uimitor. Bucuria pură a virtuozității culminează în momentul șerpilor (creație colectivă), „fără nici o legătură cu povestea“, dar de valoare antologică.

N-am să ascund că, privind acest spectacol, realmente încîntător, am avut aproape tot timpul ciudata senzație că el se întemeiază pe o eroare de adresă; nu pentru